

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ

СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

КАФЕДРА МОВНОЇ ПІДГОТОВКИ

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Іноземна мова»

обов'язкова загальна

за освітньо-професійною програмою

«Екологічна безпека»

підготовки за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти

у галузі знань 10 «Природничі науки»

за спеціальністю 101 «Екологія»

мова навчання українська, англійська

Рекомендовано кафедрою мовної

підготовки на 2023-2024 навчальний рік.

Протокол від 08 серпня 2023 року №1.

Силабус розроблено згідно з робочою програмою навчальної дисципліни.

Загальна інформація про дисципліну

Анотація дисципліни

Основним завданням вивчення іноземної мови є формування в здобувачів вищої освіти загальних та професійно зорієнтованих комунікативних іншомовних компетенцій щодо забезпечення ефективного спілкування в академічному та професійному середовищі.

Пріоритетними є принципи комунікативного підходу в викладанні навчальної дисципліни, практична спрямованість навчання, функціональний підхід до відбору та презентацій мовного матеріалу, врахування індивідуально-психологічних особливостей здобувача та його рідної мови.

У такий спосіб формується професійна зорієнтована комунікативна компетентність у здобувачів поетапно, циклічно та системно, що дозволяє з більшою ефективністю викладати іноземну мову в межах нормативного курсу вивчення.

Інформація про науково-педагогічних працівників

Загальна інформація	Рижченко Ольга Сергіївна, старший викладач кафедри мовної підготовки соціально-психологічного факультету, кандидат філологічних наук, доцент.
Контактна інформація	м. Черкаси, вул. Онопрієнка, 8, кабінет №306. Контактний номер телефону – 066-77-84-604.
E-mail	ryzhchenko_olga@nuczu.edu.ua
Наукові інтереси	Літературознавство, методика викладання іноземної мови.
Професійні здібності	- знання та використання сучасних методик викладання іноземної мови; - володіння сучасним програмним забезпеченням професійного спрямування; - дидактичні здібності; - науково-пізнавальні здібності; - прогностичні здібності; - емоційна стійкість; - комунікативні здібності; - організаторські здібності.
Наукова діяльність за освітнім компонентом	Профіль у Google Scholar: https://scholar.google.com.ua/citations?user=G8v-XTQAAAAAJ&hl=ru Профіль у ORCID: https://orcid.org/0000-0003-1693-6121 Профіль у Scopus: https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57465054100

Загальна інформація	Говаленков Сергій Сергійович, викладач кафедри мовної підготовки соціально-психологічного факультету, кандидат технічних наук.
Контактна інформація	м. Черкаси, вул. Онопрієнка, 8, бібліотека. Контактний номер телефону – 063-471-67-74.
Е-mail	govalenkov@ukr.net
Наукові інтереси	Методика викладання іноземної мови, викладання професійно-технічної термінології іноземною мовою.
Професійні здібності	<ul style="list-style-type: none"> - знання та використання сучасних методик викладання іноземної мови; - володіння сучасним програмним забезпеченням професійного спрямування; - використання сучасних мультимедійних засобів в процесі навчання; - науково-пізнавальні здібності; - комунікативні здібності; - організаторські здібності.
Наукова діяльність за освітнім компонентом	Профіль у ORCID: http://orcid.org/0000-0002-1894-1971 Профіль у Scopus: https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57204847083

Час та місце проведення занять з дисципліни

Аудиторні заняття з навчальної дисципліни проводяться відповідно до затвердженого розкладу. Електронний варіант розкладу розміщується на сайті університету (<http://rozklad.nuczu.edu.ua/time-table/group>).

Консультації з навчальної дисципліни проводяться протягом семестру щочетверга з 15.30 до 16.30 за допомогою технічних засобів (Zoom або Google meet). У разі додаткової потреби здобувача в консультації час погоджується з викладачем.

Мета вивчення дисципліни: підготовка фахівців, здатних опрацьовувати професійно-орієнтовані іншомовні (друковані та електронні) джерела та здійснювати комунікацію у виробничих умовах під час усного та письмового спілкування.

Опис навчальної дисципліни

Найменуванняпоказників	Форма здобуття освіти
	заочна
Статус дисципліни	обов'язкова загальна
Рік підготовки	1–3
Семестр	1–6
Обсяг дисципліни:	
- в кредитах ЄКТС	8
- кількість модулів	4
- загальна кількість годин	240
Розподіл часу за навчальним планом:	
- лекції (годин)	-
- практичні заняття (годин)	28
- семінарські заняття (годин)	-
- лабораторні заняття (годин)	-
- курсовий проект (робота) (годин)	-
- інші види занять (годин)	-
- самостійна робота (годин)	212
- індивідуальні завдання (науково-дослідне) (годин)	-
- підсумковий контроль (диференційний залік, екзамен)	1 семестр - диф.залік 2 семестр - диф.залік 3 семестр - диф.залік 4 семестр - диф.залік 5 семестр - диф.залік 6 семестр - екзамен

Передумови для вивчення дисципліни

Знання, отримані під час вивчення навчальної дисципліни «Іноземна мова» базуються на вміннях і навичках читання, аудіювання, говоріння і письма іноземною мовою, які були здобуті протягом вивчення дисципліни «Іноземна мова» у загальноосвітньому навчальному закладі.

Результати навчання та компетентності з дисципліни

Відповідно до освітньо-професійної програми «Екологічна безпека» вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити:

- досягнення здобувачами вищої освіти таких результатів навчання:

Програмні результати навчання	ПРН
Уміти проводити пошук інформації з використанням відповідних джерел для прийняття обґрунтованих рішень.	ПР08
Уміти застосовувати програмні засоби, ГІС- технології та ресурси Інтернету для інформаційного забезпечення екологічних досліджень.	ПР10
Уміти доносити результати діяльності до професійної аудиторії та широкого загалу, робити презентації та повідомлення.	ПР14
Дисциплінарні результати навчання	ДРН
Здатність застосовувати набуті знання та навички у професійній сфері діяльності.	ДРН1

- формування у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

Програмні компетентності (загальні та професійні)	ЗК, ПК
Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.	ЗК02
Здатність спілкуватися іноземною мовою.	ЗК05
Очікувані компетентності з дисципліни	ОКД
Здатність спілкуватися іноземною мовою у професійній сфері діяльності.	ОКД1

Програма навчальної дисципліни

Теми навчальної дисципліни:

МОДУЛЬ 1.

Тема 1.1 Служба цивільного захисту в Україні та країні, мова якої вивчається. Вивчення та опрацювання лексичних одиниць англійської мови за даною темою.

Тема 1.2 Екологія як наука про довкілля. Предмет, об'єкт, завдання й значення

екології. Основні методи екологічних досліджень. Вивчення та опрацювання лексичних одиниць англійської мови за даною темою. Граматична структура сучасної англійської мови. Загальна класифікація частин мови.

Тема 1.3 Структура сучасної екології, її зв'язок з іншими дисциплінами, роль у житті суспільства. Вивчення та опрацювання лексичних одиниць англійської мови за даною темою. Іменник. Категорія множини.

Тема 1.4 Історія екології (виникнення, становлення та розвиток екології як науки). Історія природи рослин і тварин. Вивчення та опрацювання лексичних одиниць англійської мови за даною темою. Іменник. Категорія відмінку.

Тема 1.5 Вплив умов середовища на організми. Поширення організмів. Дослідження популяцій, біоценозів, біогеоценозів. Екологічні дослідження в Україні. Вивчення та опрацювання лексичних одиниць англійської мови за даною темою. Артикль.

Тема 1.6 Поняття про середовище існування, шляхи пристосувань до нього організмів. Вивчення та опрацювання лексичних одиниць англійської мови за даною темою. Артикль.

Тема 1.7 Популяції, їх характеристика. Вивчення та опрацювання лексичних одиниць англійської мови за даною темою. Артикль.

Тема 1.8 Екологічні фактори, які впливають на чисельність популяції. Вивчення та опрацювання лексичних одиниць англійської мови за даною темою. Прикметник.

Тема 1.9 Екосистеми. Різні типи взаємозв'язків міжорганізмами. Вивчення та опрацювання лексичних одиниць англійської мови за даною темою.

Тема 1.10 Ланцюги живлення. Вивчення та опрацювання лексичних одиниць англійської мови за даною темою. Займенник.

Тема 1.11 Біосфера, основні положення вчення В.І. Вернадського про біосферу. Вивчення та опрацювання лексичних одиниць англійської мови за даною темою. Числівник.

Тема 1.12 Еволюція біосфери. Межі біосфери. Вивчення та опрацювання лексичних одиниць англійської мови за даною темою. Службові частини мови.

Тема 1.13 Еволюція уявлень про місце людини у природі. Вивчення та опрацювання лексичних одиниць англійської мови за даною темою. Службові частини мови.

Тема 1.14 Історичні етапи взаємодії суспільства і природи та їх екологічні особливості. Вивчення та опрацювання лексичних одиниць англійської мови за даною темою.

Тема 1.15 Вплив діяльності людини на стан біосфери. Вивчення та опрацювання лексичних одиниць англійської мови за даною темою.

МОДУЛЬ 2.

Тема 2.1 Види забруднень та їх вплив на компоненти природи, живі організми. Вивчення та опрацювання лексичних одиниць англійської мови за даною темою. Дієслово: загальна характеристика.

Тема 2.2 Вплив екологічних факторів на здоров'я людини. Вивчення та опрацювання лексичних одиниць англійської мови за даною темою.

Особливості вираження теперішнього часу в англійській мові.

Тема 2.3 Екологічні проблеми повітряного, водного середовища та ґрунтів. Вивчення та опрацювання лексичних одиниць англійської мови за даною темою. Особливості вираження теперішнього часу в англійській мові. The Present Tenses.

Тема 2.4 Проблема коливань та змін клімату. Вивчення та опрацювання лексичних одиниць англійської мови за даною темою. Особливості вживання групи Perfect і Perfect Continuous в англійській мові.

Тема 2.5 Причини і наслідки глобального потепління клімату. Вивчення та опрацювання лексичних одиниць англійської мови за даною темою. Особливості вживання групи Perfect і Perfect Continuous в англійській мові.

Тема 2.6 Заходи зі стабілізації негативних господарських впливів на атмосферу та процеси у ній. Міжнародні програми з вивчення змін клімату. Вивчення та опрацювання лексичних одиниць англійської мови за даною темою. Особливості вираження минулого часу в англійській мові. The Past Tenses.

Тема 2.7 Заходи зі стабілізації негативних господарських впливів на атмосферу та процеси у ній. Міжнародні програми з вивчення змін клімату. Вивчення та опрацювання лексичних одиниць англійської мови за даною темою. Особливості вираження минулого часу в англійській мові. The Past Tenses.

Тема 2.8 Особливості водокористування у світі та Україні. Екостан водних ресурсів. Проблеми дефіциту та причини нестачі прісних вод. Вивчення та опрацювання лексичних одиниць англійської мови за даною темою. Особливості вираження майбутнього часу в англійській мові. The Future Tenses.

Тема 2.9 Земельні ресурси світу, України, особливості використання. Неприятливі природно-антропогенні процеси деградації ґрунтово-земельного покриву. Вивчення та опрацювання лексичних одиниць англійської мови за даною темою. Часи англійського дієслова в пасивному стані.

Тема 2.10 Наслідки радіаційного забруднення земель в Україні. Проблема оптимального землекористування. Вивчення та опрацювання лексичних одиниць англійської мови за даною темою. Типи пасивних конструкцій.

Тема 2.11 Вплив інтенсивності ерозійних процесів на стан ґрунтового покриву. Вивчення та опрацювання лексичних одиниць англійської мови за даною темою. Часи англійського дієслова в пасивному стані. Типи пасивних конструкцій.

Тема 2.12 Сучасний стан навколишнього природного середовища України. Причини розвитку екологічної кризи в Україні, джерела забруднення, основні наслідки екологічної кризи для України. Вивчення та опрацювання лексичних одиниць англійської мови за даною темою. Непряма мова. The Reported Speech.

Тема 2.13 Природні і антропогенні екологічні катастрофи. Аварія на ЧАЕС та її наслідки. Вивчення та опрацювання лексичних одиниць англійської мови за даною темою. Непряма мова. The Reported Speech.

Тема 2.14 Екологічні проблеми України та її регіонів. Вивчення та опрацювання лексичних одиниць англійської мови за даною темою. Непряма мова. The Reported Speech. Питальні речення у непрякій мові.

Тема 2.15 Природозаповідання як форма збереження біорізноманіття.

Природно- заповідний фонд України. Вивчення та опрацювання лексичних одиниць англійської мови за даною темою.

МОДУЛЬ 3.

Тема 3.1 Екомережі. Вивчення та опрацювання лексичних одиниць англійської мови за даною темою. Узгодження часів.

Тема 3.2 Міжнародні та національні програми збереження біорізноманіття. Вивчення та опрацювання лексичних одиниць англійської мови за даною темою. Узгодження часів.

Тема 3.3 Особливості розвитку заповідної мережі України. Вивчення та опрацювання лексичних одиниць англійської мови за даною темою. Модальні дієслова в сучасній англійській мові.

Тема 3.4 Екологічні проблеми й шляхи їх вирішення в галузі енергетики. Вивчення та опрацювання лексичних одиниць англійської мови за даною темою. Модальні дієслова з різними формами інфінітиву.

Тема 3.5 Екологічні проблеми й шляхи їх вирішення в галузі сільського і лісового господарства. Вивчення та опрацювання лексичних одиниць англійської мови за даною темою. Способи англійського дієслова. Синтетична та аналітична форми умовного способу.

Тема 3.6 Альтернативне землеробство. Вивчення та опрацювання лексичних одиниць англійської мови за даною темою. Вживання умовного способу англійського дієслова в простих реченнях. Вживання умовного способу англійського дієслова в складних реченнях.

Тема 3.7 Екологічні проблеми й шляхи їх вирішення в галузі транспорту. Вивчення та опрацювання лексичних одиниць англійської мови за даною темою. Загальна характеристика не особових форм англійського дієслова.

Тема 3.8 Екологічні проблеми й шляхи їх вирішення в галузі комунального господарства. Вивчення та опрацювання лексичних одиниць англійської мови за даною темою. Інфінітив.

Тема 3.9 Альтернативні джерела енергії та їх вплив на довкілля (енергія вітру, морів і океанів, внутрішнього тепла Землі, Сонця). Вивчення та опрацювання лексичних одиниць англійської мови за даною темою. Вживання інфінітиву.

Тема 3.10 Екологія міст. Вивчення та опрацювання лексичних одиниць англійської мови за даною темою. Вживання інфінітиву.

Тема 3.11 Екологічна безпека як складова національної безпеки. Вивчення та опрацювання лексичних одиниць англійської мови за даною темою. Герундій.

Тема 3.12. Сутність, об'єкти, суб'єкти екологічної безпеки. Вивчення та опрацювання лексичних одиниць англійської мови за даною темою. Вживання герундію.

Тема 3.13 Екологічна безпека як складова національної безпеки. Вивчення та опрацювання лексичних одиниць англійської мови за даною темою. Вживання герундію.

Тема 3.14 Сутність, об'єкти, суб'єкти екологічної безпеки. Вивчення та опрацювання лексичних одиниць англійської мови за даною темою.

МОДУЛЬ 4.

Тема 4.1 Види екологічної небезпеки. Вивчення та опрацювання лексичних одиниць англійської мови за даною темою. Дієприкметник.

Тема 4.2 Оцінювання гостроти екологічної небезпеки. Вивчення та опрацювання лексичних одиниць англійської мови за даною темою. Дієприкметник. The Particle. Конструкції з дієприкметником. Participial Constructions.

Тема 4.3 Запобігання аваріям і ліквідація їх шкідливих екологічних наслідків. Вивчення та опрацювання лексичних одиниць англійської мови за даною темою. Складносурядне речення. Типи координації.

Тема 4.4 Екологічні ситуації, їх формування та оцінювання. Вивчення та опрацювання лексичних одиниць англійської мови за даною темою. Складнопідрядне речення. Види підрядних речень.

Тема 4.5 Типи екологічних ситуацій. Вивчення та опрацювання лексичних одиниць англійської мови за даною темою. Складнопідрядне речення. Види підрядних речень.

Тема 4.6 Оцінювання екологічних ситуацій. Вивчення та опрацювання лексичних одиниць англійської мови за даною темою. Складносурядно-складнопідрядне речення.

Тема 4.7 Екологічна безпека територій в умовах надзвичайних ситуацій. Вивчення та опрацювання лексичних одиниць англійської мови за даною темою. Нульовий та перший типи умовних речень.

Тема 4.8 Надзвичайні ситуації. Вивчення та опрацювання лексичних одиниць англійської мови за даною темою. Другий тип умовних речень.

Тема 4.9 Поняття надзвичайної ситуації, зони надзвичайної ситуації. Вивчення та опрацювання лексичних одиниць англійської мови за даною темою.

Тема 4.10 Класифікація надзвичайних ситуацій за територіальним поширенням (надзвичайні ситуації загальнодержавного, регіонального, місцевого, об'єктного рівнів). Вивчення та опрацювання лексичних одиниць англійської мови за даною темою. Третій тип умовних речень.

Тема 4.11 Природні передумови виникнення небезпечних екологічних ситуацій. Вивчення та опрацювання лексичних одиниць англійської мови за даною темою. Порівняння різних типів умовних речень.

Тема 4.12 Антропогенні фактори виникнення небезпечних екологічних ситуацій. Вивчення та опрацювання лексичних одиниць англійської мови за даною темою. Непрямі та ввічливі запитання.

Тема 4.13 Характеристика надзвичайних ситуацій техногенного характеру. Вивчення та опрацювання лексичних одиниць англійської мови за даною темою. Виконання лексико-граматичних вправ для підготовки до підсумкового контролю.

Тема 4.14 Екологічна безпека. Оцінювання небезпеки. Вивчення та опрацювання лексичних одиниць англійської мови за даною темою.

Розподіл дисципліни у годинах за формами організації освітнього процесу та видами навчальних занять:

Назви модулів і тем	Заочна форма					
	Кількість годин					
	усього	у тому числі				
лекції		практичні (семінарські заняття)	лабораторні заняття (інші види занять)	самостійна робота	модульна контрольна робота	
1-й семестр						
Модуль 1.						
Тема 1.1 Служба цивільного захисту в Україні та країні, мова якої вивчається. Вивчення та опрацювання лексичних одиниць англійської мови за даною темою.	4	-	-	-	4	
Тема 1.2 Екологія як наука про довкілля. Предмет, об'єкт, завдання й значення екології. Основні методи екологічних досліджень. Вивчення та опрацювання лексичних одиниць англійської мови за даною темою. Граматична структура сучасної англійської мови. Загальна класифікація	4	-	2	-	2	

частин мови.						
Тема 1.3 Структура сучасної екології, її зв'язок з іншими дисциплінами, роль у житті суспільства. Вивчення та опрацювання лексичних одиниць англійської мови за даною темою. Іменник. Категорія множини.	4	-	-	-	4	
Тема 1.4 Історія екології (виникнення, становлення та розвиток екології як науки). Історія природи рослин і тварин. Вивчення та опрацювання лексичних одиниць англійської мови за даною темою. Іменник. Категорія відмінку.	4	-	2	-	2	
Тема 1.5 Вплив умов середовища на організми. Поширення організмів. Дослідження популяцій, біоценозів,	4	-	-	-	4	

біогеоценозів. Екологічні дослідження в Україні. Вивчення та опрацювання лексичних одиниць англійської мови за даною темою. Артикул.						
Тема 1.6 Поняття про середовище існування, шляхи пристосувань до нього організмів. Вивчення та опрацювання лексичних одиниць англійської мови за даною темою. Артикул.	4	-	-	-	4	
Тема 1.7 Популяції, їх характеристика. Вивчення та опрацювання лексичних одиниць англійської мови за даною темою. Артикул.	4	-	-	-	4	
Тема 1.8 Екологічні фактори, які впливають на чисельність популяції. Вивчення та опрацювання лексичних одиниць	4	-	-	-	4	

англійської мови за даною темою. Прикметник.						
Тема 1.9 Екосистеми. Різні типи взаємозв'язків між організмами. Вивчення та опрацювання лексичних одиниць англійської мови за даною темою.	4	-	-	-	4	
Тема 1.10 Ланцюги живлення. Вивчення та опрацювання лексичних одиниць англійської мови за даною темою. Займенник.	4	-	-	-	4	
Тема 1.11 Біосфера, основні положення вчення В.І. Вернадського про біосферу. Вивчення та опрацювання лексичних одиниць англійської мови за даною темою. Числівник.	4	-	-	-	4	
Тема 1.12 Еволюція біосфери. Межі біосфери. Вивчення та опрацювання	4	-	-	-	4	

лексичних одиниць англійської мови за даною темою. Службові частини мови.						
Тема 1.13 Еволюція уявлень про місце людини у природі. Вивчення та опрацювання лексичних одиниць англійської мови за даною темою. Службові частини мови.	6	-	-	-	6	
Тема 1.14 Історичні етапи взаємодії суспільства і природи та їх екологічні особливості. Вивчення та опрацювання лексичних одиниць англійської мови за даною темою.	4	-	-	-	4	
Тема 1.15 Вплив діяльності людини на стан біосфери. Вивчення та опрацювання лексичних одиниць англійської мови за даною темою.	4	-	-	-	4	
Разом за модулем 1	62	-	4	-	58	-
Всього за	62	-	4	-	58	-

1 семестр						
------------------	--	--	--	--	--	--

Назви модулів і тем	Заочна форма					
	Кількість годин					
	усьог о	у тому числі				
лекці ї		практичні (семінарськ і заняття)	Лабораторн і заняття (інші види занять)	самостійн а робота	модульна контрольн а робота	
2-й семестр						
Модуль 2.						
Тема 2.1 Види забруднень та їх вплив на компоненти природи, живі організми. Вивчення та опрацювання лексичних одиниць англійської мови за даною темою. Дієслово: загальна характеристика.	4	-	-	-	4	
Тема 2.2 Вплив екологічних факторів на здоров'я людини. Вивчення та опрацювання лексичних одиниць англійської мови за даною темою. Особливості вираження теперішнього часу в англійській мові.	4	-	2	-	2	
Тема 2.3 Екологічні проблеми повітряного, водного середовища та ґрунтів. Вивчення та опрацювання лексичних одиниць	4	-	-	-	4	

англійської мови за даною темою. Особливості вираження теперішнього часу в англійській мові. The Present Tenses.						
Тема 2.4 Проблема коливань та змін клімату. Вивчення та опрацювання лексичних одиниць англійської мови за даною темою. Особливості вживання групи Perfect і Perfect Continuous в англійській мові.	4	-	2	-	2	
Тема 2.5 Причини і наслідки глобального потепління клімату. Вивчення та опрацювання лексичних одиниць англійської мови за даною темою. Особливості вживання групи Perfect і Perfect Continuous в англійській мові.	4	-	-	-	4	
Тема 2.6 Заходи зі стабілізації негативних господарських впливів на атмосферу та процеси у ній. Міжнародні програми з вивчення змін клімату. Вивчення та опрацювання	4	-	-	-	4	

лексичних одиниць англійської мови за даною темою. Особливості вираження минулого часу в англійській мові. The Past Tenses.						
Тема 2.7 Заходи зі стабілізації негативних господарських впливів на атмосферу та процеси у ній. Міжнародні програми з вивчення змін клімату Вивчення та опрацювання лексичних одиниць англійської мови за даною темою. Особливості вираження минулого часу в англійській мові. The Past Tenses.	4	-	-	-	4	
Тема 2.8 Особливості водокористування у світі та Україні. Екостан водних ресурсів. Проблеми дефіциту та причини нестачі прісних вод. Вивчення та опрацювання лексичних одиниць англійської мови за даною темою. Особливості вираження майбутнього часу в	4	-	-	-	4	

англійській мові. The Future Tenses.						
Тема 2.9 Земельні ресурси світу, України, особливості використання. Неприятливі природно-антропогенні процеси деградації ґрунтово-земельного покриву. Вивчення та опрацювання лексичних одиниць англійської мови за даною темою. Часи англійського дієслова в пасивному стані.	4	-	-	-	4	
Тема 2.10 Наслідки радіаційного забруднення земель в Україні. Проблема оптимального землекористування. Вивчення та опрацювання лексичних одиниць англійської мови за даною темою. Типи пасивних конструкцій.	4	-	-	-	4	
Тема 2.11 Вплив інтенсивності ерозійних процесів на стан ґрунтового покриву. Вивчення та опрацювання лексичних одиниць англійської мови за даною темою. Часи англійського	4	-	-	-	4	

дієслова в пасивному стані. Типи пасивних конструкцій.						
Тема 2.12 Сучасний стан навколишнього природного середовища України. Причини розвитку екологічної кризи в Україні, джерела забруднення, основні наслідки екологічної кризи для України. Вивчення та опрацювання лексичних одиниць англійської мови за даною темою. Непряма мова. The Reported Speech.	4	-	-	-	4	
Тема 2.13 Природні і антропогенні екологічні катастрофи. Аварія на ЧАЕС та її наслідки. Вивчення та опрацювання лексичних одиниць англійської мови за даною темою. Непряма мова. The Reported Speech.	4	-	-	-	4	
Тема 2.14 Екологічні проблеми України та її регіонів. Вивчення та опрацювання лексичних одиниць англійської мови за	6	-	-	-	6	

даною темою. Непряма мова. The Reported Speech. Питальні речення у непрякій мові.						
Тема 2.15 Природозаповідання як форма збереження біорізноманіття. Природно-заповідний фонд України. Вивчення та опрацювання лексичних одиниць англійської мови за даною темою.	4	-	-	-	4	
Разом за модулем2	62		4	-	58	-
Всього за 2 семестр	62		4	-	58	-

Назви модулів і тем	Заочна форма					
	Кількість годин					
	усього	у тому числі				
		лекції	практичні (семінарські заняття)	лабораторні заняття (інші види занять)	самостійна робота	модульна контрольна робота
3-й семестр						
Модуль 3.						
Тема 3.1 Екомережі. Вивчення та опрацювання лексичних одиниць англійської мови за даною темою. Узгодження часів.	4	-	2	-	2	
Тема 3.2 Міжнародні та національні програми збереження біорізноманіття.	4	-	-	-	4	

Вивчення та опрацювання лексичних одиниць англійської мови за даною темою. Узгодження часів.						
Тема 3.3 Особливості розвитку заповідної мережі України. Вивчення та опрацювання лексичних одиниць англійської мови за даною темою. Модальні дієслова в сучасній англійській мові.	4	-	-	-	4	
Тема 3.4 Екологічні проблеми й шляхи їх вирішення в галузі енергетики. Вивчення та опрацювання лексичних одиниць англійської мови за даною темою. Модальні дієслова з різними формами інфінітиву.	4	-	2	-	2	
Тема 3.5 Екологічні проблеми й шляхи їх вирішення в галузі сільського і лісового господарства. Вивчення та опрацювання	4	-	-	-	4	

лексичних одиниць англійської мови за даною темою. Способи англійського дієслова. Синтетична та аналітична форми умовного способу.						
Тема 3.6 Альтернативне землеробство. Вивчення та опрацювання лексичних одиниць англійської мови за даною темою. Вживання умовного способу англійського дієслова в простих реченнях. Вживання умовного способу англійського дієслова в складних реченнях.	4	-	-	-	4	
Тема 3.7 Екологічні проблеми й шляхи їх вирішення в галузі транспорту. Вивчення та опрацювання лексичних одиниць англійської мови за даною темою. Загальна характеристика не особових форм англійського	5	-	-	-	5	

дієслова.						
Разом за модулем 3	29	-	4	-	25	-
Всього за 3 семестр	29	-	4	-	25	-

Назви модулів і тем	Заочна форма					
	Кількість годин					
	усього	у тому числі				
лекції		практичні (семінарські заняття)	лабораторні заняття (інші види занять)	самостійна робота	модульна контрольна робота	
4-й семестр						
Модуль 3.						
Тема 3.8 Екологічні проблеми й шляхи їх вирішення в галузі комунального господарства. Вивчення та опрацювання лексичних одиниць англійської мови за даною темою. Інфінітив.	4	-	2	-	2	
Тема 3.9 Альтернативні джерела енергії та їх вплив на довкілля (енергія вітру, морів і океанів, внутрішнього тепла Землі, Сонця). Вивчення та опрацювання лексичних одиниць англійської мови за даною темою.	4	-	-	-	4	

Вживання інфінітиву.						
Тема 3.10 Екологія міст. Вивчення та опрацювання лексичних одиниць англійської мови за даною темою. Вживання інфінітиву.	4	-	-	-	4	
Тема 3.11 Екологічна безпека як складова національної безпеки. Вивчення та опрацювання лексичних одиниць англійської мови за даною темою. Герундій.	4	-	2	-	2	
Тема 3.12. Сутність, об'єкти, суб'єкти екологічної безпеки. Вивчення та опрацювання лексичних одиниць англійської мови за даною темою. Вживання герундію.	4	-	-	-	4	
Тема 3.13 Екологічна безпека як складова національної безпеки.	4	-	-	-	4	

Вивчення та опрацювання лексичних одиниць англійської мови за даною темою. Вживання герундію.						
Тема 3.14 Сутність, об'єкти, суб'єкти екологічної безпеки. Вивчення та опрацювання лексичних одиниць англійської мови за даною темою.	5	-	-	-	5	
Разом за модулем 3	29	-	4	-	25	-
Всього за 4 семестр	29	-	4	-	25	-

Назви модулів і тем	Заочна форма					
	Кількість годин					
	усього	у тому числі				
лекції		практичні (семінарські заняття)	лабораторні заняття (інші види занять)	самостійна робота	модульна контрольна робота	
5-й семестр						
Модуль 4.						
Тема 4.1 Види екологічної небезпеки. Вивчення та опрацювання лексичних одиниць англійської мови за даною темою. Дієприкметник.	4	-	2	-	2	
Тема 4.2 Оцінювання	4	-	-	-	4	

<p>гостроти екологічної небезпеки. Вивчення та опрацювання лексичних одиниць англійської мови за даною темою. Дієприкметник. The Participle. Конструкції з дієприкметником. Participial Constructions.</p>						
<p>Тема 4.3 Запобігання аваріям і ліквідація їх шкідливих екологічних наслідків. Вивчення та опрацювання лексичних одиниць англійської мови за даною темою. Складносурядне речення. Типи координації.</p>	4	-	-	-	4	
<p>Тема 4.4 Екологічні ситуації, їх формування та оцінювання. Вивчення та опрацювання лексичних одиниць англійської мови за даною темою. Складнопідрядне речення. Види підрядних речень.</p>	4	-	2	-	2	

Тема 4.5 Типи екологічних ситуацій. Вивчення та опрацювання лексичних одиниць англійської мови за даною темою. Складнопідрядне речення. Види підрядних речень.	4	-	2	-	2	
Тема 4.6 Оцінювання екологічних ситуацій. Вивчення та опрацювання лексичних одиниць англійської мови за даною темою. Складносурядно-складнопідрядне речення.	5	-	-	-	5	
Тема 4.7 Екологічна безпека територій в умовах надзвичайних ситуацій. Вивчення та опрацювання лексичних одиниць англійської мови за даною темою. Нульовий та перший типи умовних речень.	4	-	-	-	4	
Разом за модулем 4	29	-	6	-	23	-
Всього за 5 семестр	29	-	6	-	23	-

Назви модулів і тем	Заочна форма					
	Кількість годин					
	усьог о	у тому числі				
лекці ї		практичні (семінарськ і заняття)	лабораторн і заняття (інші види занять)	самостійн а робота	модульна контрольн а робота	
6-й семестр						
Модуль 4.						
Тема 4.8 Надзвичайні ситуації. Вивчення та опрацювання лексичних одиниць англійської мови за даною темою. Другий тип умовних речень.	4	-	2	-	2	
Тема 4.9 Поняття надзвичайної ситуації, зони надзвичайної ситуації. Вивчення та опрацювання лексичних одиниць англійської мови за даною темою.	4	-	-	-	4	
Тема 4.10 Класифікація надзвичайних ситуацій за територіальним поширенням (надзвичайні ситуації загальнодержавного, регіонального, місцевого, об'єктного рівнів). Вивчення та опрацювання лексичних одиниць англійської мови за даною темою. Третій тип умовних	4	-	-	-	4	

речень.						
Тема 4.11 Природні передумови виникнення небезпечних екологічних ситуацій. Вивчення та опрацювання лексичних одиниць англійської мови за даною темою. Порівняння різних типів умовних речень.	4	-	2	-	2	
Тема 4.12 Антропогенні фактори виникнення небезпечних екологічних ситуацій. Вивчення та опрацювання лексичних одиниць англійської мови за даною темою. Непрямі та ввічливі запитання.	4	-	2	-	2	
Тема 4.13 Характеристика надзвичайних ситуацій техногенного характеру. Вивчення та опрацювання лексичних одиниць англійської мови за даною темою. Виконання лексико-граматичних вправ для підготовки до підсумкового контролю.	4	-	-	-	4	
Тема 4.14 Екологічна	5	-	-	-	5	

небезпека. Оцінювання небезпеки. Вивчення та опрацювання лексичних одиниць англійської мови за даною темою.						
Разом за модулем 4	29	-	6	-	23	-
Всього за 6 семестр	29	-	6		23	-
Всього	240		28		212	-

Оцінювання освітніх досягнень здобувачів вищої освіти

Засоби оцінювання

Засобами оцінювання та методами оцінки результатів навчання є:

- екзамен;
- контрольні роботи;
- презентації результатів виконаних завдань;
- творчі проекти;
- презентації та виступи на наукових заходах.

Критерії оцінювання

Форми поточного та підсумкового контролю

Поточний контроль проводиться на кожному практичному занятті шляхом проведення усного та письмового опитування. Він призначений для перевірки якості засвоєння навчального матеріалу, стимулювання навчальної роботи здобувачів вищої освіти та вдосконалення методики проведення занять.

Поточний контроль може проводитись наступними способами:

- усне опитування – застосовується під час проведення усіх видів навчальних занять з метою визначення рівня засвоєння здобувачами вищої освіти навчального матеріалу з попереднього заняття;
- письмовий експрес-контроль – проводиться з метою перевірки рівня знань здобувачів вищої освіти за попереднє (декілька попередніх) занять, або після завершення вивчення матеріалу модуля;
- тестовий контроль – проводиться після завершення вивчення здобувачами вищої освіти матеріалу модуля;
- комбінована форма контролю – поєднання під час проведення навчальних занять усного опитування та експрес-контролю, або експрес-контролю з тестовим контролем з метою максимального охоплення кількості

залучених до контролю здобувачів вищої освіти і більш якісної перевірки рівня засвоєння ними знань.

Модульний контроль є компонентом поточного контролю і здійснюється у формі виконання здобувачем вищої освіти контрольного завдання (контрольної роботи тощо) та є обов'язковим.

Підсумкова модульна оцінка визначається як сума поточної та контрольної оцінок (балів) з даного модуля. Оцінювання кожного модуля включає обов'язкові види робіт та допоміжні завдання (враховується активність та поточна успішність здобувача вищої освіти на семінарах тощо).

З навчальної дисципліни «Іноземна мова» підсумковий контроль проводиться у формі екзамену.

Розподіл та накопичення балів, які отримують здобувачі, за видами навчальних занять та контрольними заходами з дисципліни

1 семестр

Види навчальних занять		Кількість навчальних занять	Максимальний бал за вид навчального заняття	Сумарна максимальна кількість балів за видами навчальних занять
I. Поточний контроль				
Модуль 1	лекції	-	-	-
	семінарські заняття	-	-	-
	практичні заняття	2	35	70
	за результатами виконання контрольних (модульних) робіт (модульний контроль)	-	30	30
Разом за модуль 1				100
Разом за поточний контроль				100
II. Індивідуальні завдання (науково-дослідне)				-
III. Підсумковий контроль (диф. залік)				-
Разом за всі види навчальних занять та контрольні заходи				100

2 семестр

Види навчальних занять		Кількість навчальних занять	Максимальний бал за вид навчального заняття	Сумарна максимальна кількість балів за видами навчальних занять
I. Поточний контроль				
Модуль 2	лекції	-	-	-

	семінарські заняття	-	-	-
	практичні заняття	2	35	70
	за результатами виконання контрольних (модульних) робіт (модульний контроль)	-	30	30
Разом за модуль 2				100
Разом за поточний контроль				100
II. Індивідуальні завдання (науково-дослідне)				-
III. Підсумковий контроль (диф. залік)				-
Разом за всі види навчальних занять та контрольні заходи				100

3 семестр

Види навчальних занять		Кількість навчальних занять	Максимальний бал за вид навчального заняття	Сумарна максимальна кількість балів за видами навчальних занять
I. Поточний контроль				
Модуль 3	лекції	-	-	-
	семінарські заняття	-	-	-
	практичні заняття	2	35	70
	за результатами виконання контрольних (модульних) робіт (модульний контроль)	-	30	30
Разом за модуль 3				100
Разом за поточний контроль				100
II. Індивідуальні завдання (науково-дослідне)				-
III. Підсумковий контроль (диф. залік)				-
Разом за всі види навчальних занять та контрольні заходи				100

4 семестр

Види навчальних занять		Кількість навчальних занять	Максимальний бал за вид навчального заняття	Сумарна максимальна кількість балів за видами навчальних занять
I. Поточний контроль				
Модуль 3	лекції	-	-	-

	семінарські заняття	-	-	-
	практичні заняття	2	35	70
	за результатами виконання контрольних (модульних) робіт (модульний контроль)	-	30	30
Разом за модуль 3				100
Разом за поточний контроль				100
II. Індивідуальні завдання (науково-дослідне)				-
III. Підсумковий контроль (диф. залік)				-
Разом за всі види навчальних занять та контрольні заходи				100

5 семестр

Види навчальних занять		Кількість навчальних занять	Максимальний бал за вид навчального заняття	Сумарна максимальна кількість балів за видами навчальних занять
I. Поточний контроль				
Модуль 4	лекції	-	-	-
	семінарські заняття	-	-	-
	практичні заняття	3	25	75
	за результатами виконання контрольних (модульних) робіт (модульний контроль)	-	25	25
Разом за модуль 4				100
Разом за поточний контроль				100
II. Індивідуальні завдання (науково-дослідне)				-
III. Підсумковий контроль (диф. залік)				-
Разом за всі види навчальних занять та контрольні заходи				100

6 семестр

Види навчальних занять		Кількість навчальних занять	Максимальний бал за вид навчального заняття	Сумарна максимальна кількість балів за видами навчальних занять
I. Поточний контроль				
Модуль 4	лекції	-	-	-

	семінарські заняття	-	-	-
	практичні заняття	3	15	45
	за результатами виконання контрольних (модульних) робіт (модульний контроль)	-	25	25
Разом за модуль 4				70
Разом за поточний контроль				70
II. Індивідуальні завдання (науково-дослідне)				-
III. Підсумковий контроль (екзамен)				30
Разом за всі види навчальних занять та контрольні заходи				100

Поточний контроль.

Поточний контроль проводиться на кожному практичному занятті. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки здобувачів вищої освіти із зазначеної теми (у тому числі, самостійно опрацьованого матеріалу) під час роботи на практичних заняттях та набутих навичок під час виконання завдань практичних робіт.

Модулі 1-4

Критерії поточного оцінювання знань здобувачів на практичному занятті (оцінюється в діапазоні від 0 до 35 балів, максимально 70 балів):

31-35 балів – здобувач вільно володіє всім навчальним матеріалом, орієнтуються в темі та аргументовано висловлює свої думки, наводить приклади;

26-30 балів – здобувач вільно володіє всім навчальним матеріалом, орієнтуються в темі та аргументовано висловлює свої думки, наводить приклади, але припускається незначних помилок;

21-25 балів - здобувач не досить впевнено володіє всім навчальним матеріалом, орієнтуються в темі та аргументовано висловлює свої думки, але не наводить приклади;

16-20 балів - здобувач не досить впевнено володіє всім навчальним матеріалом, орієнтуються в темі та аргументовано висловлює свої думки, але не наводить приклади та припускається помилок;

11-15 балів – здобувач частково володіє матеріалом та може окреслити лише деякі проблеми теми;

6-10 балів - здобувач частково володіє матеріалом та може окреслити лише деякі проблеми теми та припускається значних помилок;

1-5 балів – здобувач поверхово розкрив лише окремі положення при цьому припустився суттєвих помилок;

0 балів – здобувач не знає відповіді на питання.

Викладачем оцінюється повнота розкриття питання, логіка викладу, культура мови, емоційність та переконаність, використання основної та

додаткової літератур (підручників, навчальних посібників тощо), аналітичні міркування, уміння робити порівняння, висновки.

Модуль 5

Критерії поточного оцінювання знань здобувачів на практичному занятті (оцінюється в діапазоні від 0 до 25 балів, максимально 75 балів):

21-25 балів – здобувач вільно володіє всім навчальним матеріалом, орієнтуються в темі та аргументовано висловлює свої думки, наводить приклади;

16-20 балів – здобувач вільно володіє всім навчальним матеріалом, орієнтуються в темі та аргументовано висловлює свої думки, наводить приклади, але припускається незначних помилок;

11-15 балів - здобувач не досить впевнено володіє всім навчальним матеріалом, орієнтуються в темі та аргументовано висловлює свої думки, але не наводить приклади;

6-10 балів - здобувач не досить впевнено володіє всім навчальним матеріалом, орієнтуються в темі та аргументовано висловлює свої думки, але не наводить приклади та припускається помилок;

4-5 балів – здобувач частково володіє матеріалом та може окреслити лише деякі проблеми теми;

1-3 бали – здобувач поверхово розкрив лише окремі положення при цьому припустився суттєвих помилок;

0 балів – здобувач не знає відповіді на питання.

Викладачем оцінюється повнота розкриття питання, логіка викладу, культура мови, емоційність та переконаність, використання основної та додаткової літератур (підручників, навчальних посібників тощо), аналітичні міркування, уміння робити порівняння, висновки.

Модуль 6

Критерії поточного оцінювання знань здобувачів на практичному занятті (оцінюється в діапазоні від 0 до 15 балів, максимально 45 балів):

11-15 балів – здобувач вільно володіє всім навчальним матеріалом, орієнтуються в темі та аргументовано висловлює свої думки, наводить приклади;

6-10 балів - здобувач не досить впевнено володіє всім навчальним матеріалом, орієнтуються в темі та аргументовано висловлює свої думки, але не наводить приклади;

3-5 балів – здобувач частково володіє матеріалом та може окреслити лише деякі проблеми теми;

1-2 бали – здобувач поверхово розкрив лише окремі положення при цьому припустився суттєвих помилок;

0 балів – здобувач не знає відповіді на питання.

Викладачем оцінюється повнота розкриття питання, логіка викладу, культура мови, емоційність та переконаність, використання основної та

додаткової літератур (підручників, навчальних посібників тощо), аналітичні міркування, уміння робити порівняння, висновки.

Модульний контроль

Модульна контрольна робота є складовою поточного контролю і здійснюється через проведення аудиторної письмової роботи під час проведення останнього практичного заняття.

Кожен варіант модульної контрольної роботи складається з п'яти практичних завдань. Виконання повинно містити: переклад тексту українською мовою, виконання граматичних завдань; виконання лексичних завдань; добір українських відповідників до слів іншомовного походження; добір відповідних лексичних одиниць іноземною мовою.

Критерії оцінювання знань здобувачів при виконанні контрольної роботи № 1, № 2, №3, №4 (оцінюється в діапазоні від 0 до 30 балів):

26-30 балів – оцінюється робота здобувача вищої освіти, який у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовує обов'язкову та додаткову літературу, вільно володіє науковою термінологією, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки.

21-25 балів – оцінюється робота здобувача вищої освіти, який достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовує при цьому обов'язкову літературу, володіє науковою термінологією. Але при висвітленні деяких питань він демонструє не достатню глибину матеріалу та аргументації, допускає при цьому деякі незначні помилки.

16-20 балів – оцінюється робота здобувача вищої освіти, який відтворює певну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень, але не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою, допускає певні помилки.

11-15 балів – оцінюється робота здобувача вищої освіти, який не володіє навчальним матеріалом у достатньому обсязі, проте фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає окремі питання навчальної дисципліни, не розкриває зміст теоретичних питань і практичних завдань.

6-10 бали – оцінюється робота здобувача вищої освіти, який не в змозі викласти зміст більшості питань теми та курсу, володіє навчальним матеріалом на рівні розпізнавання явищ, допускає певні помилки, відповідає на питання, що потребують однослівної відповіді.

0-5 балів – оцінюється робота здобувача вищої освіти, який не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його висвітлити, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.

Критерії оцінювання знань здобувачів при виконанні контрольної роботи

№ 5 та № 6 (оцінюється в діапазоні від 0 до 25 балів):

23-25 балів – оцінюється робота здобувача вищої освіти, який у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовує обов'язкову та додаткову літературу, вільно володіє науковою термінологією, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки.

20-22 бали – оцінюється робота здобувача вищої освіти, який достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовує при цьому обов'язкову літературу, володіє науковою термінологією. Але при висвітленні деяких питань він демонструє не достатню глибину матеріалу та аргументації, допускає при цьому деякі незначні помилки.

17-19 балів – оцінюється робота здобувача вищої освіти, який відтворює певну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень, але не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою, допускає певні помилки.

14-16 балів – оцінюється робота здобувача вищої освіти, який не володіє навчальним матеріалом у достатньому обсязі, проте фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає окремі питання навчальної дисципліни, не розкриває зміст теоретичних питань і практичних завдань.

11-13 балів – оцінюється робота здобувача вищої освіти, який не в змозі викласти зміст більшості питань теми та курсу, володіє навчальним матеріалом на рівні розпізнавання явищ, допускає певні помилки, відповідає на питання, що потребують однослівної відповіді.

0-10 балів – оцінюється робота здобувача вищої освіти, який не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його висвітлити, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.

Підсумковий контроль.

Проводиться на екзамені з навчальної дисципліни у 4 модулі.

Критерії оцінювання знань здобувачів з навчальної дисципліни на екзамені:

25-30 балів – у повному обсязі здобувач володіє навчальним матеріалом, глибоко та всебічно розкрив зміст теоретичного питання, правильно виконав практичне завдання;

20-24 балів – достатньо володіє навчальним матеріалом, в основному розкрито зміст теоретичного питання. При наданні відповіді на деякі питання не вистачає глибини та аргументації, при цьому є несуттєві неточності та незначні мовленнєві помилки.

15-19 балів – у цілому володіє навчальним матеріалом, але поверхово аналізує матеріал без обґрунтування та аргументації, допускає суттєві мовленнєві помилки.

7-14 балів – недостатньо розкриває зміст теоретичного питання та практичного завдання, допускаючи при цьому суттєві помилки.

1-6 бал – частково володіє навчальним матеріалом, відповіді загальні, допущено при цьому суттєві помилки.

0 балів – не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань та практичного завдання.

Перелік теоретичних питань для проведення підсумкового контролю:

1. Екологія як наука про довкілля .
2. Предмет, об'єкт, завдання й значення екології.
3. Основні методи екологічних досліджень.
4. Структура сучасної екології, її зв'язок з іншими дисциплінами, роль у житті суспільства.
5. Історія екології (виникнення, становлення та розвиток екології як науки). Історія природи рослин і тварин.
6. Вплив умов середовища на організми.
7. Поширення організмів.
8. Дослідження популяцій, біоценозів, біогеоценозів.
9. Екологічні дослідження в Україні.
10. Поняття про середовище існування, шляхи пристосувань до нього організмів. Популяції, їх характеристика.
11. Екологічні фактори, які впливають на чисельність популяції.
12. Екосистеми.
13. Різні типи взаємозв'язків між організмами.
14. Ланцюги живлення.
15. Біосфера, основні положення вчення В.І. Вернадського про біосферу. Еволюція біосфери.
16. Еволюція уявлень про місце людини у природі.
17. Історичні етапи взаємодії суспільства і природи та їх екологічні особливості.
18. Вплив діяльності людини на стан біосфери.
19. Види забруднень та їх вплив на компоненти природи, живі організми.
20. Вплив екологічних факторів на здоров'я людини.
21. Екологічні проблеми повітряного, водного середовища та ґрунтів.
22. Проблема коливань та змін клімату.
23. Причини і наслідки глобального потепління клімату.
24. Заходи зі стабілізації негативних господарських впливів на атмосферу та процеси у ній.
25. Міжнародні програми з вивчення змін клімату.

26. Особливості водокористування у світі та Україні.
27. Екостан водних ресурсів.
28. Проблеми дефіциту та причини нестачі прісних вод.
29. Земельні ресурси світу, України, особливості використання.
30. Несприятливі природно-антропогенні процеси деградації ґрунтово-земельного покриву.
31. Наслідки радіаційного забруднення земель в Україні.
32. Проблема оптимального землекористування.
33. Вплив інтенсивності ерозійних процесів на стан ґрунтового покриву.
34. Сучасний стан навколишнього природного середовища України.
35. Причини розвитку екологічної кризи в Україні, джерела забруднення, основні наслідки екологічної кризи для України.
36. Природні і антропогенні екологічні катастрофи.
37. Аварія на ЧАЕС та її наслідки.
38. Екологічні проблеми України та її регіонів.
39. Природозаповідання як форма збереження біорізноманіття.
40. Природно-заповідний фонд України.
41. Екомережі.
42. Міжнародні та національні програми збереження біорізноманіття.
43. Особливості розвитку заповідної мережі України.
44. Екологічні проблеми й шляхи їх вирішення в галузі енергетики. Екологічні проблеми й шляхи їх вирішення в галузі сільського і лісового господарства.
45. Альтернативне землеробство.
46. Екологічні проблеми й шляхи їх вирішення в галузі транспорту. Екологічні проблеми й шляхи їх вирішення в галузі комунального господарства.
47. Альтернативні джерела енергії та їх вплив на довкілля (енергія вітру, морів і океанів, внутрішнього тепла Землі, Сонця).
48. Екологія міст.
49. Екологічна безпека як складова національної безпеки.
50. Сутність, об'єкти, суб'єкти екологічної безпеки.
51. Екологічна небезпека.
52. Оцінювання небезпеки.
53. Види екологічної небезпеки.
54. Оцінювання гостроти екологічної небезпеки.
55. Запобігання аваріям і ліквідація їх шкідливих екологічних наслідків
56. Екологічні ситуації, їх формування та оцінювання.
57. Типи екологічних ситуацій.

58. Оцінювання екологічних ситуацій.
59. Екологічна безпека територій в умовах надзвичайних ситуацій.
60. Надзвичайні ситуації.
61. Поняття надзвичайної ситуації, зони надзвичайної ситуації.
62. Класифікація надзвичайних ситуацій за територіальним поширенням (надзвичайні ситуації загальнодержавного, регіонального, місцевого, об'єктного рівнів).
63. Природні передумови виникнення небезпечних екологічних ситуацій.
64. Антропогенні фактори виникнення небезпечних екологічних ситуацій.
65. Характеристика надзвичайних ситуацій техногенного характеру.
66. Управління екологічною безпекою в умовах виробничої діяльності.
67. Основні вимоги екологічної безпеки при виробничо-господарській діяльності.

Політика викладання навчальної дисципліни

1. Активна участь у обговоренні навчальних питань, попередня підготовка до практичних занять за рекомендованою літературою, якісне і своєчасне виконання завдань.
2. Сумлінне виконання розкладу занять з навчальної дисципліни (здобувачі освіти, які запізнилися на заняття без поважної причини, до заняття не допускаються).
3. З навчальною метою під час заняття мобільними пристроями дозволяється користуватися тільки з дозволу викладача.
4. Здобувач вищої освіти має право дізнатися про свою кількість накопичених балів у викладача навчальної дисципліни та вести власний облік цих балів.
5. Здобувачі повинні виконувати завдання для самостійної роботи в термін до початку практичного заняття. Якщо завдання не було виконано вчасно, його можна виконати та показати викладачеві до складання екзамену. Якщо здобувач не задоволений кількістю балів, отриманих під час роботи на практичному занятті, він має змогу в індивідуальному порядку зустрітися з викладачем під час консультації та відпрацювати тему в термін до складання екзамену.
6. Здобувач допускається до складання підсумкового контролю, якщо він виконав усі види обов'язкових робіт, що передбачені робочою програмою навчальної дисципліни та набрав за них необхідну кількість балів для допуску до підсумкового контролю.
7. Здобувач, який не з'явився на підсумковий контроль без поважних причин, вважається таким, який не склав цей підсумковий контроль та не виконав свого індивідуального плану.
8. З метою підвищення оцінки за екзамен з дозволу керівника факультету

(керівника кафедри), здобувачеві може бути надана можливість повторного складання цього підсумкового контролю. Здобувачеві може бути надана можливість повторного складання до двох підсумкових контролів із навчальної дисципліни.

9. З метою реалізації права здобувача на оскарження процедури проведення та результатів контрольних заходів у НУЦЗ України, у разі подання заяви здобувачем щодо оскарження процедури проведення або результату контрольного заходу з освітнього компонента (апеляції), розпорядженням проректора з навчальної та методичної роботи створюється апеляційна комісія. Апеляційна комісія працює на засадах демократичності, прозорості, об'єктивності та відкритості відповідно до законодавства.

10. ЗВО під час засвоєння матеріалу дисципліни на заняттях, під час самостійного виконання завдань, а також під час складання елементів поточного та підсумкового контролю, повинні дотримуватися політики академічної доброчесності відповідно до чинного законодавства.

11. Під час засвоєння матеріалу дисципліни на заняттях, виконання модульних контрольних робіт та складання екзамену здобувачі вищої освіти мають дотримуватися політики гендерної рівності відповідно до чинного законодавства.

12. Під час засвоєння матеріалу дисципліни на заняттях, виконання модульних контрольних робіт та складання екзамену здобувачі вищої освіти мають дотримуватися протиепідемічних заходів відповідно до чинного законодавства.

13. Під час засвоєння матеріалу дисципліни на заняттях, виконання модульних контрольних робіт та складання екзамену здобувачі вищої освіти мають дотримуватися заходів безпеки воєнного стану відповідно до чинного законодавства.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Література

Основна:

1. Освітньо-професійна програма вищої освіти «Екологічна безпека» за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти в галузі знань 10 «Природничі науки» за спеціальністю 101 «Екологія». (Розглянуто та затверджено вченою радою Національного університету цивільного захисту України протокол № 11 від 28 червня 2023 р.)

2. Англійська мова за професійним спрямуванням. Для вищих навчальних закладів системи МНС : Навч. посібник / І.В. Логвиненко, Л.В. Тороповська, Т.М. Панова та ін. ; ред. І.Є. Богданова . - Х. : УЦЗУ, 2009 . - 177с. (бібліотека НУЦЗУ).

3. Virginia Evans, Jenny Dooley, Dr. Ellen Blum. Environmental science. Career Paths. Express Publishing. (лабораторія кафедри мовної підготовки).

Допоміжна

1. Liz and John Soars - Oxford University Press - New Headway Intermediate the THIRD edition, 2003. (лабораторія кафедри мовної підготовки).

2. Богацький І.С., Дюканова Н.М. Бизнес-курс англійського язика. Словарь-справочник. – К., 2003. (лабораторія кафедри мовної підготовки).

3. Верба Л.Г., Верба Г.В. Граматика сучасної англійської мови. Довідник. – К., 2003. (бібліотека НУЦЗУ).

Словники:

1. Glossary of Civil Protection Terms : [Словник термінів сфери цивільного захисту] / Укл. І.Є. Богданова та ін.; за заг. ред. В. П. Садкового. — Х.: НУЦЗУ, 2015. — 293 с.

2. Лексико-семантичне дослідження професійної термінології працівників ДСНС України. Словник / За заг. ред. Ірини Богданової. Харків, НУЦЗУ, 2021. - 204 с.

3. Великий Англо-Український Словник./Укладач Зубков М.—Х., 2003.

4. В. Мюллер. Сучасний Англо-Український Словник.—Х., 2003.

Інформаційні ресурси:

1. ABC-online. Англійський язик для всех <http://www.abc-english-grammar.com/>.

2. Міністерство екології та природних ресурсів України. - Режим доступу: <https://menr.gov.ua>.

3. Державна служба України з надзвичайних ситуацій. - Режим доступу: <http://www.dsns.gov.ua>.

Розробники:

старший викладач
кафедри мовної підготовки
кандидат філологічних наук, доцент

Ольга РИЖЧЕНКО

викладач кафедри мовної
підготовки
кандидат технічних наук

Сергій ГОВАЛЕНКОВ